

Силабус курсу

ОСНОВИ САМОВИХОВАННЯ

Освітньо-професійна програма:

«Соціальна Педагогіка»

Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Кількість кредитів: 4

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: середа 14.00-16.00, ауд. 232

Рік навчання: 2. Семестр: 1

Мова викладання: українська

Форма навчання: денна/заочна

Викладач курсу	Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Главацька Ольга Леонідівна
Контактний телефон викладача	096 381 85 92
E-mail викладача	Olga.raduk@gmail.com
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 4 (120 год.)

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Основи самовиховання» забезпечує опанування майбутніми соціальними педагогами основ особистісного та професійного самовиховання, категоріального апарату, логіки, етапів та методики його здійснення. Під час вивчення курсу магістранти знайомляться з теоретико-методологічними основами самовиховання; завданнями та особливостями самовиховання на різних вікових етапах розвитку особистості; технологіями професійного самовиховання. Особлива увага зосереджена на розвиток потреби усвідомленого самовиховання, створення умов для успішного самовдосконалення та саморегуляції, формування моральних і професійно-значимих якостей особистості фахівця, що впливають на його життєву спрямованість.

Курс спрямований на формування у здобувачів вищої освіти таких *компетенностей*

- ЗК 1. Уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою. Володіння базовими навичками комунікації іноземною мовою. Здатність здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
- ЗК 2. Здатність усвідомлювати потребу у професійному саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності на основі використання сучасних інформаційних технологій. Готовність до ведення дистанційної освітньої та консультативної діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій у викладацькій діяльності.
- ЗК 3. Здатність до прогнозування стратегії професійної діяльності; застосовувати знання та розуміння основних концепцій, теорій та фактів для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами.
- ЗК 8. Здатність визначати, формулювати та професійно розв'язувати соціальні та педагогічні проблеми різних груп клієнтів; здатність передбачати зміни, тенденції та швидко реагувати на них, постійно рухатися вперед, надихати інших, приймати рішення у складних ситуаціях, домагатися поставлених завдань.
- ЗК 9. Бути готовим до роботи у соціально-педагогічній сфері, володіти навичками адвокації та медіації.
- ЗК 10. Здатність планувати та реалізовувати програму професійного саморозвитку; усвідомлювати потребу у

професійному саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості; визначати рівень особистісного і професійного розвитку адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності.

- ЗК 11. Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень, які їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, а також до осіб, які навчаються.
- ФК 1. Уміння здійснювати аналіз соціально-педагогічної діяльності на міжнародному, національному, регіональному та локальному рівнях; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання.
- ФК 4. Здатність підвищувати рівень спрямованості здібностей, знань, навичок, прагнень, творчих зусиль, інтересів, цілей та ідеалів дітей та молоді на реалізацію нагальних потреб; розробляти педагогічну модель та визначати оптимальні умови формування соціальної активності дітей та молоді; забезпечувати координацію діяльності різних інститутів соціального виховання в процесі стимулювання дітей та молоді до прояву соціальних ініціатив та участі у суспільному житті.
- ФК 6. Здатність розробляти програму підтримки дітей з особливими освітніми потребами в шкільному середовищі; реалізовувати різні підходи до оцінювання досягнень у соціальному зростанні дітей з особливими освітніми потребами; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з різними категоріями сімей.
- ФК 11. Здатність самостійно діагностувати й диференціювати фази синдрому вигорання педагогічних педагогів, соціальних працівників, надавати індивідуальні консультації; володіти окремими техніками релаксації; самостійно застосовувати діагностичний інструментарій; природно долати стрес, самовідновлюватися.
- ФК 13. Здатність до координації зусиль різних організацій соціально-педагогічної сфери щодо вирішення соціальних проблем і завдань в інтересах соціального захисту представників груп ризику.

Структура курсу

Години лек./сем.	Тема	Результати навчання	Завдання
4/2	<i>Тема 1.</i> Самовиховання як фактор формування особистості	Обґрунтувати актуальність і значущість самовиховання у життєдіяльності людини. Знати суть поняття самовиховання, його властивості, ознаки, види, рівні розвитку. Розкрити взаємозв'язок: виховання і самовиховання, саморозвитку і самовиховання. Висвітлити структуру процесу самовиховання. Дослідити генезис самовиховання, його роль у житті та діяльності видатних людей.	Тести, питання, термінологічний диктант, творчі завдання, презентації, есе
2/2	<i>Тема 2.</i> Суть процесу самопізнання як компонента самовиховання	Розкрити сутнісну характеристику особистості та її психологічну структуру. Обґрунтувати зміст понять «свідомість», «самосвідомість», «самопізнання» та їх взаємозв'язок. Дати ґрунтовний аналіз поняття «Я-Концепція». Знати основні характеристики процесу самопізнання та його методи. З'ясувати правила та прийоми самоспостереження.	Тести, питання, есе, творчі завдання, презентації
2/2	<i>Тема 3.</i> Самооцінка у структурі самовиховання та її самооцінювальної діяльності	Висвітлити значення самооцінки у структурі самовиховання. Знати види самооцінки та їх роль у житті людини. Розкрити характерні риси людей з завищеною та заниженою самооцінкою. З'ясувати умови об'єктивної самооцінки та правила її формування. Дослідити рівні самооцінки. Знати методiku самооцінювальної діяльності.	Тести, питання, термінологічний диктант, презентації
2/2	<i>Тема 4.</i> Регулятивні	Висвітлити значення регулятивних	Тести,

	операції у самовихованні	операцій у процесі самовиховання. Обґрунтувати структуру процесу саморегуляції. З'ясувати загальну характеристику регулювальних процесів. Визначити види та механізм самоуправління особистості. Проаналізувати вплив думки, слова та волі на саморегулювальний процес. Знати методи саморегуляції.	питання, вправи-ситуації, презентації
4/2	<i>Тема 5.</i> Особливості самовиховання на різних вікових етапах розвитку особистості	Обґрунтувати актуальність самовиховання на різних вікових етапах розвитку та становлення особистості. Знати особливості самовиховання в дошкільному віці. Довести необхідність формування навичок самовиховання у молодшому шкільному віці. Розкрити особисті мотиви й інтереси підлітків у самовихованні. Обґрунтувати психологічні основи та стимули самовиховання учнів юнацького віку.	Усна відповідь, тести, вправи-ситуації, презентації, есе
2/2	<i>Тема 6.</i> Організація процесу самовиховання	На основі опрацювання літературних джерел дослідити джерела розвитку та рушійні сили самовиховання особистості. Розкрити психологічні механізми самовиховання як шляхи розвитку мотиваційно-ціннісної сфери особистості в процесі засвоєння нею соціального досвіду. Вміти визначати етапи та зміст самовиховання. Дослідити параметри зрілого самовиховання та виникнення протиріч між ними. Показати внесок відомих людей в теорію та практику самовиховання.	Усна відповідь, тести, рольові ігри, творчі завдання, презентації
2/2	<i>Тема 7.</i> Технологія професійного самовиховання	Розкрити взаємозв'язок механізмів професійного самовиховання і творчості студентів. Висвітлити завдання професійного самовиховання. Дослідити вимоги до особистості майбутнього соціального педагога. Розкрити умови виникнення потреби у професійному самовихованні. Проаналізувати етапи та стимули професійного самовиховання. З'ясувати особливості самовдосконалення студентів у процесі практичної підготовки. Показати значення колективного самовиховання студентів.	Тести, рольові ігри, вправи-ситуації, презентації, робота у групах
2/2	<i>Тема 8.</i> Професійне самовиховання як фактор профілактики професійного	Розкрити взаємозв'язок механізмів професійного самовиховання і професійного вигорання. Знати основні підходи до дослідження проблеми професійного вигорання. Розуміти сутність теоретичних моделей	Усна відповідь, вправи-ситуації, робота у групах, презентації

	вигорання соціального педагога	професійного вигорання. Проаналізувати причини та особливості професійного вигорання соціального педагога. Дослідити особистісні та соціальні ресурси щодо попередження професійного вигорання соціального педагога. Показати значення професійного самовиховання у попередженні професійного вигорання соціального педагога.	
--	--------------------------------	---	--

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких **результатів навчання**

Індекс у матриці ОП	Результати навчання
ПРН 3.	Здійснювати аналіз соціально-педагогічної діяльності на міжнародному, національному, регіональному та локальному рівнях; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання; визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах.
ПРН 4.	Здійснювати викладацьку діяльність в освітніх закладах з використанням науково-обґрунтованих соціально-педагогічних технологій, проектувати та реалізовувати в практиці викладання нового навчального змісту, технологій та конкретних методик відповідно вимог сучасності; здійснювати моніторинг та прогнозування досягнень учнів/студентів з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання; аналізувати навчальні плани, розробляти навчальні програми дисциплін соціально-педагогічного циклу, розробляти тести та ситуаційні завдання, проводити різні види лекцій, використовувати ефективні форми та методи навчання на семінарських та практичних заняттях соціально-педагогічного спрямування, організовувати різні види самостійної роботи студентів, організовувати різні форми позанавчальної діяльності зі студентами.
ПРН 6.	Комплексно застосовувати знання з теорії і практики соціально-педагогічної діяльності, прогнозувати результати прийнятих організаційно-управлінських рішень.
ПРН 9.	Розробляти програму підтримки дітей з особливими освітніми потребами в шкільному середовищі; реалізовувати різні підходи до оцінювання досягнень у соціальному зростанні дітей з особливими освітніми потребами; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з даною категорією.
ПРН 11.	Визначати, аналізувати та пояснювати соціальні явища, ідентифікувати соціально-педагогічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; оцінювати позитивні й негативні вияви діяльності громадських течій та рухів.
ПРН 12.	Здійснювати та організовувати корекційно-розвивальний процес: надання реабілітаційних послуг в центрах, комплексах, службах із відновлення психологічного, морального, емоційного стану та здоров'я клієнтів.
ПРН 13.	Пропонувати власні способи вирішення соціальних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРН 15.	Розробляти та реалізовувати індивідуальні та групові програми соціально-педагогічної корекції та програми індивідуальної та групової реабілітації, вміти діагностувати можливі відхилення у поведінці клієнтів.
ПРН 18.	Самостійно обирати необхідні технології соціально-педагогічної роботи як систему прийомів і засобів соціально-педагогічного впливу, прогнозувати умови, що забезпечуватимуть оптимальний розвиток особистості.
ПРН 19.	Відповідально приймати самостійні рішення у нестандартних ситуаціях професійної діяльності, співвіднесення тенденцій розвитку суспільства з тенденціями розвитку освіти і соціальної сфери.
ПРН 20.	Здійснювати комунікацію українською та іноземною мовами, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування в процесі вирішення соціально-педагогічних задач задля налагодження посередництва та поліпшення або відтворення нормальної життєдіяльності клієнтів.
ПРН 22.	Модифікувати, удосконалювати та запроваджувати нові види технік консультативної та психокорекційної роботи з молоддю, дітьми-сиротами, інших категорій, які опинились у складних життєвих обставинах.
ПРН 23.	Відповідально працювати в умовах загальних соціальних та професійних ризиків.

Рекомендовані джерела

1. Березовська Л.І. Самовиховання та саморегуляція особистості. Навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2011. 168 с.
2. Вознюк Н.М. Етико-педагогічні основи формування особистості: навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2015. 196 с.
3. Главацька О.Л. Основи самовиховання особистості: навчально-методичний посібник. Київ : Кондор, 2012. 206 с.
4. Главацька О.Л., Калаур С.М. Соціальні основи розвитку особистості (навчально-методичний посібник). Тернопіль: ТНПУ, 2008. 315 с.
5. Грищенко С.В. Самовиховання особистості: монографія. Чернігів : ЧДПУ ім. Т.Г. Шевченка, 2009. 320 с.
6. Калініченко А.І. Як займатися самовихованням (методичні рекомендації). Вінниця, 2001. 61 с.
7. Карпенчук С.Г. Самовиховання особистості. К. : Вища школа, 2005. 216 с.
8. Оржеховська В.М., Хілько Т.В., Кириляк С.В. Посібник з самовиховання. К. : ІЗМН, 1996. 192 с.
9. Рувинский Л. И., Соловьева А. Е. Психология самовоспитания. М. : Мысль, 1982. 143 с.
10. Теорія і практика інклюзивної освіти / упорядник Бондар К.М. 2-ге вид., доп.. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.

Політика оцінювання

- ✓ **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим; бали, отримані на занятті, сумуються і визначають загальну кількість балів за модульний контроль.
- ✓ **Політика щодо термінів та перескладання завдань:** завдання, які виконуються з порушенням встановлених термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. До перескладання модулю/модулів студент допускається з дозволу деканату за наявності поважних причин.
- ✓ **Політика щодо академічної доброчесності:** усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Зафіксовані порушення норм доброчесності під час складання підсумкового контролю є підставою для розгляду на засідання Комісії з питань етики та академічної доброчесності університету.

Оцінювання

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	80
Модуль 1 (теми 1-7) – обговорення, розгляд питань, завдання	
Залік – тести	20

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	зараховано
75-84	C	
64-74	D	
60-64	E	зараховано
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни